

Отже, позитивним впливом дистанційних технологій навчання на майбутніх інженерів-програмістів є підвищення його творчого та інтелектуального потенціалу шляхом самоорганізації, використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, розвитку вміння самостійно приймати відповідальні рішення.

Список використаних джерел:

1. Гуменна Т.М. Застосування елементів дистанційного навчання при викладанні фахових дисциплін програмування / Т.М. Гуменна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/education/48615.
2. Умрик М.А. Використання технологій дистанційного навчання в процесі навчання сучасних мов програмування / М.А. Умрик, Ю.П. Біляй // Інформаційні технології і засоби навчання, 2014, Том 41, №3 – С. 218-231.
3. Features For Collaborative Coding – Developers Work Better, Together | GitHub GitHub [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://github.com/features>.

Пологовська Ю.Ю.

викладач,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ

Надання якісної профорієнтаційної допомоги молоді є важливою складовою формування цілеспрямованої особистості, а особливо в умовах переходу школи на профільне навчання. Нова парадигма організації шкільної освіти вимагає якісних змін і в системі підготовки майбутніх вчителів. Це мають бути професіонали нової генерації, які орієнтуються в сучасних досягненнях науки і практики, володіють методами наукового дослідження, інтерактивними технологіями навчання, здатні реалізовувати модернізаційні процеси в освітньому середовищі, вільно орієнтуються у світі сучасних професій, вміють вірно визначати індивідуальну освітню траєкторію і програму життєдіяльності учня та підвести його до свідомого вибору професійного майбутнього. Проте дослідження здатності молодих педагогів до профорієнтаційної роботи свідчать, що вузівська підготовка із запізненням реагує на потреби реформування середньої школи і оновлення змісту освітнього

процесу відповідно до змін у сучасному світі. Зміст і структура психолого-педагогічної, методичної підготовки майбутніх вчителів географії мають бути зорієнтовані на формування у них вміння організовувати навчальний-виховний процес як педагогічну взаємодію, спрямовану на розвиток особистості, її підготовку до розв'язання завдань життєтворчості, вміння працювати в умовах вибору педагогічної позиції, технології, змісту, форм навчання тощо [2, с. 68]. Отже, на зміну традиційному навчальному середовищу має прийти інноваційне, засноване на розробленні та застосуванні у навчальному процесі вищої школи сучасних педагогічних технологій, які здатні вивести студентів на новий системний рівень пізнання дійсності, забезпечити їх готовність до діяльності у загальноосвітніх закладах.

Важливою складовою профільного навчання у старшій школі є профорієнтаційна робота, адже саме період ранньої юності є найбільш чутливим для формування готовності учня до професійного самовизначення. Тому сучасний вчитель повинен не тільки володіти теорією та методикою викладання фахових дисциплін, але й вміти надавати учням кваліфіковану допомогу в їхньому професійному самовизначенні. Підготовка студентів до профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах є одним із складних і актуальних завдань упродовж усього навчання у ВНЗ. Результатом невідповідності учителя до формування професійного самовизначення учнів є низький рівень їх інформованості про світ професій, самостійності в отриманні необхідної профорієнтаційної інформації. Тому, під час підготовки майбутніх вчителів географії в ВНЗ слід звертати увагу на формування профорієнтаційної компетентності.

Профорієнтаційна компетентність – це інтегративна система умінь майбутніх учителів здійснювати професійні функції у процесі профорієнтаційної роботи, враховуючи різні освітні потреби учнів, забезпечуючи обґрунтоване спрямування професійного самовизначення та створювати умови для його здійснення [3, с. 122]. Результатом формування профорієнтаційної компетентності в майбутнього вчителя в педагогічному вузі є поява відповідних компетенцій: проектування індивідуальної освітньої траєкторії учня, змісту спецкурсів і технології їх засвоєння, відображення процесу та змісту майбутньої професійної діяльності у змісті навчальних спецкурсів, застосування стимулюючих можливостей інноваційних технологій, здійснення педагогічної взаємодії та професійно-педагогічної діагностики учнів.

Дієвим засобом формування профорієнтаційної компетентності є впровадження в навчальний процес інноваційних технологій навчання, серед яких найбільш універсальними є проектні технології. Метод проектів вперше як освітня технологія виник в 20 – их роках ХХ ст. в США. Його називали методом проблем, який характеризувався

індивідуальною роботою за спільно складеним планом. Суть методу проектів полягає в тому, щоб стимулювати інтерес суб'єкта навчання до певних проблем, що передбачають володіння деякою сумою знань і через проектну діяльність показати їх практичне застосування [4, с. 193]. Концептуальна ідея проектного навчання у вищих педагогічних навчальних закладах полягає у системному і послідовному моделюванні, розв'язуванні студентами професійних проблемних ситуацій за допомогою створення і дослідження розробленого проекту з визначенням теоретичного і практичного результатів [1, с. 420]. Застосування проектних технологій сприяє формуванню у студентів вмінь самостійно мислити, аналізувати ситуацію, творчо застосовувати набуті теоретичні знання, приймати рішення, і як результат активізує професійну позицію майбутнього вчителя, сприяє формуванню аналітико-діагностувальних, прогностичних, конструктивно-організаторських, комунікативних умінь майбутніх фахівців, підвищує рівень мотивації до навчання та сприяє формуванню індивідуального досвіду проектної діяльності. Адже в більшості випадків після працевлаштування студента у школу по закінченню навчання у педагогічному вузі його знання вступають у протиріччя із вимогами суспільства та професійного колективу і молодий фахівець асимілює чужий досвід, який не завжди є доречним в конкретній ситуації.

Проектні технології передбачають використання різноманітних методів, засобів навчання, а також інтегрування знань, умінь із різних галузей науки, техніки тощо, сприяють формуванню вмінь діяти і приймати рішення самостійно чи в складі команди та розв'язувати конфлікти, шукати, компонувати і застосовувати нову інформацію з різноманітних джерел, використовуючи сучасні технології для виконання конкретних завдань, розвиває критичне мислення і прагнення до творчості та саморозвитку; формує бажання і здатність самостійно вчитися.

Виділяють такі види проектів: дослідницькі, творчі, ігрові, інформаційні, практико-орієнтовані. Дослідницькі проекти ґрунтуються на законах логіки, мають чітку структуру проведення дослідження та використовуються у процесі науково-пошукової діяльності. Домінуючою діяльністю є дослідницька. Творчі проекти засновані на самостійній або колективній творчості, не мають детально опрацьованої структури спільної діяльності учасників. У таких проектах домінуючою діяльністю є творча і особливого значення набуває оформлення результатів проекту – сценарій фільму, програма свята, рукописний журнал, колективний колаж, відеофільм, вечір, свято тощо. Інформаційні проекти спрямовані на збір та узагальнення даних про якийсь об'єкт, явище тощо. Ігрові проекти засновані на самостійній колективній творчості і здійснюються у вигляді ділової гри. Учасники рольових і ігрових проектів беруть на себе певні ролі, зумовлені характером і змістом проекту. Практико-

орієнтовані (навчально-методичні) проекти відрізняє від інших чітко визначений із самого початку результат діяльності його учасників, обов'язково орієнтований на їх соціальні інтереси. Найбільш доцільно використовувати при підготовці майбутніх вчителів географії до профорієнтаційної роботи ігрові та практико-орієнтовані (навчально-методичні) проектні технології, які дозволяють розвинути у них професійні потреби й інтереси, допомагають ознайомити із специфікою професійної діяльності, викликають інтерес і потребу в засвоєнні фахових дисциплін, створенні та застосуванні нових методів, засобів, технологій навчання і виховання у вищому навчальному закладі [6, с. 378]. Наведемо приклад використання даного виду технології при вивченні дисциплін психолого-педагогічного циклу, а саме педагогіки, сучасні педагогічні технології на уроках географії тощо. Студентам можна запропонувати розробити власний проект ефективних технологій проведення профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді під час допрофільного та профільного навчання. При його розробці слід виключити принцип одноманітності, адже він пригнічує трансформацію інтересу школярів до професії у професійний інтерес та процес професійного самовизначення. Найкращі проекти доцільно апробувати під час педагогічної практики у загальноосвітніх навчальних закладах.

Вміння використовувати метод проектів – це показник високої кваліфікації, прогресивності професійної діяльності вчителя, її спрямованості на творчий розвиток учнів, його самореалізації. Особливого значення при цьому набуває вміння вчителя організувати спільну діяльність як з окремими учнями, так і в групах. Саме такого гатунку вчителя потребує профільна школа, який здатний творчо мислити, розробляти власні проекти елективних курсів, програм, створювати розвивальні технології та відповідні до них засоби навчання, здійснювати міжпредметні зв'язки між профільними та непрофільними предметами; створювати та упроваджувати інтегровані уроки.

Отже, формування профорієнтаційної компетентності буде більш ефективним, якщо формування фундаментальних знань, знайомство із способами та засобами здійснення профорієнтаційної діяльності, які забезпечують перехід від засвоєння знань до набуття вмінь і навичок буде обумовлене оптимальним поєднанням інноваційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Вайнтрауб М.А. Педагогічні умови впровадження проектних технологій у вищих навчальних закладах на прикладі викладання курсу «Методи технічної творчості» – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/11/98.pdf>

2. Малихін О.В. Ієрархія компетентностей сучасного педагога. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/3823/1/O_Malihin_konf_GI.pdf

3. Процко Х.В. Характеристика критеріїв та рівнів сформованості профорієнтаційної компетентності майбутніх вчителів технологій / Х.В. Процко // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Випуск 71. Серія: педагогічні науки. – Чернігів: ЧДПУ, 2009. – № 71. – С. 121–124.

4. Шапран О.І. Шапран Ю.П. Проектні та тренінгові технології: їх сутність, різновиди та досвід використання у вищій школі. – Режим доступу: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-12/09soiuhs.pdf>

5. Шацька З.Я. Впровадження проектних технологій в діяльність ВНЗ: переваги та недоліки http://er.knutd.com.ua/bitstream/123456789/808/1/V90sp_P374-383.pdf

Шапошник А.М.

аспірант,

Українська інженерно-педагогічна академія

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ПОНЯТЬ ХІМІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Однією з важливих умов підготовки сучасних фахівців для хімічної галузі є розвиток та формування у студентів понятійного мислення, спрямованого на вивчення та розуміння хімічних законів, процесів та хімічних явищ, що реалізуються в хімічних виробництвах. Формування системи наукових понять створює умови для розвитку наукового типу мислення майбутнього фахівця. Для реалізації цієї мети навчання теоретичного обґрунтування та розробки потребує концептуальна структура понять хімічної технології з психолого-педагогічних позицій.

Проаналізуємо основні психологічні теорії понятійного мислення, які можуть бути покладені в основу розроблення концептуальної структури понять хімічної технології. Однією з фундаментальних теорій понятійного мислення вважається культурно-історична теорія Л. Виготського [1]. Центральною позицією цієї теорії є те, що у процесі психічного розвитку міняються не стільки психічні функції, скільки зв'язки та відношення між ними. Суттєвою відмінністю при переході від одного ступеня розвитку до другого часто є не внутрішньо функціональні зміни, а міжфункціональні, зміни міжфункціональних зв'язків, міжфункціональної структури.

Згідно положень Л. Виготського поняття, становлячись більш загальним, збільшується за змістом, а не біднішає: «поняття є система суджень, що приведена в закономірний зв'язок – коли ми оперуємо